

NASA KOMUNA

glasilo ok szdl ljubljana vič-rudnik

leto XVI
številka 11-12
24. junij 1980

izhaja
štirinajstdnevno

delegatska
priloga

27. JUNIJ –
DAN SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE!

Obeležujemo ga desetič!

Delavsko samoupravljanje v Jugoslaviji beleži letos tridesetletnico svoje ustanovitve. Titov revolucionarni poziv »tovarne delavcem!« je bil družbeno uveljavljen dne 27. junija 1950. leta, ko je skupščina SFRJ sprejela Zakon o upravljanju državnih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih. S tem je naša družba stopila pri graditvi socializma v svetu na samobitno revolucionarno in zgodovinsko pot svojega nadaljnjega socialističnega razvoja na samoupravnih osnovah.

V letu 1950 in v nekaj naslednjih letih se je samoupravljanje pri nas razvijalo le v delavskih sredinah, v gospodarskih podjetjih in sicer v obliki ustanavljanja in začetnega delovanja delavskih svetov. Delavci so z velikim navdušenjem, toda neuki, vstopali v samoupravljanje. Njihovi začetni koraki so bili usmerjeni in vodeni z močnim vplivom vodilnih delavcev podjetij in združenj, kar je bilo razumljivo, saj so delavski sveti prevzemali del njihovih funkcij. Z namenom, da bi vsi delavci spoznali osnove vodenja in ekonomike podjetij, je Zveza komunistov kot idejna

usmerjevalna akcijska sila našega socialističnega razvoja izvajala obsežen program usposabljanja delavcev za samoupravljanje.

Samoupravljanje – kašipot našega razvoja

Ob spoznanjih, da se samoupravljanje ne bo moglo uspešno razvijati brez lastne materialne podlage, to je brez pravic odločanja o sredstvih in dohodku podjetij, je že leta 1957 prvi Kongres delavskih svetov Jugoslavije sprejel pomembne sklepe glede širitve pristojnosti delavskih svetov, tako na materialnem področju kot vključevanja tudi drugih negospodarskih področij v samoupravljanje. S tem so bili ustvarjeni pogoji, da je samoupravljanje sčasoma preraščalo v celovit socialistični demokratični odnos in politični sistem jugoslovanske socialistične družbe. Na teh izhodiščih je za nadaljnji razvoj in krepitev samoupravljanja II. Kongres samoupravljalcev Jugoslavije maja 1971 leta sprejel znane »delavske amandmaje«, s katerimi je trasiral samoupravljanje v celovit družbeni

Delovno in prijetno z Rečani

V soboto 14. junija so obiskali Ljubljano in Ljubljance, s katerimi jih družijo že dvanajstletno bratsko sodelovanje občani Reke. Snidenje je bilo tudi tokrat prisrčno. Ob tej priložnosti so spregovorili o izkušnjah pri uresničevanju skupnih razvojnih programov, seveda pa ni manjkalo tudi veselega razpoloženja.

prostor ter prek ustanavljanja temeljnih organizacij združenega dela in njihovih združb omogočil potom kasneje sprejete Ustave in Zakona o združenem delu, da delavci upravljajo z rezultati in pogoji svojega dela ter s celokupno družbeno reprodukcijo. Za vsakoletno delovno in slavnostno obeleževanje začetka samoupravljanja pri nas, pa je ta kongres proglasil 27. junij za Dan samoupravljalcev Jugoslavije, ki ga letos proslavljamo že desetič. Skozi preteklih trideset let naše samoupravne poti se je samoupravljanje v Jugoslaviji razvilo in uveljavilo iz začetnih oblik delovanja v splošni način mišljenja delavcev in delovnih ljudi ter občanov in s tem postalo sestavni del njihovega življenja in dela. Pa ne samo to, naša samoupravna praksa in naš celovit politični sistem socialističnega samoupravljanja sta postala kašipot za razvoj socialistične družbe v svetu.

Odgovorno, solidarno in vzajemno gradimo naprej

Prav je, da se v letošnjem jubilejnem letu samoupravljanja spomnimo, da tudi v naši občini deluje okrog 20 delavskih svetov od leta 1950, med njimi kot prva iz Tobačne tovarne in Utensilije. Iz razmeroma skromnih, toda zgodovinsko izredno pomembnih začetkov, je tudi v naši občini zrasla veličastna samoupravna zgradba preko 250 samoupravnih organizacij in skupnosti z okrog deset tisoč samoupravljalci – članov samoupravnih organov OZD in delegatov skupščin DPS, SIS in KS. V 30 letih razvoja je delovala množica aktivistov samoupravljanja v organizacijah združenega dela in občini, za katere bi bilo prav, da se jih v tem jubilejnem letu spomnimo in jih na primeren način počastimo, zlasti takrat, ko bodo delavski sveti na svojih razširjenih javnih sejah obeležili samoupravni razvoj svoje OZD oziroma skupnosti.

Za naš nadaljnji samoupravni razvoj, za dosledno uveljavitev samoupravljanja po Ustavi in Zakonu o združenem delu, moramo trajno imeti pred seboj besede ustvarjalca našega samoupravljanja tovariša Tita, ki jih je izrekel leta 1950 ob sprejetju Zakona, da »tovarne delavcem,

zemljo kmetom« ni neka abstraktna propagandistična parola, temveč obsežen program socialističnih odnosov. In naša tridesetletna praksa je dokazala rešničnost tega s tem, da je samoupravljanje odprlo procese za ukinitve vseh oblik razredne vladavine, procese osvobajanja dela in polne potrditve ljudske osebnosti. Samoupravljanje je spodbudilo ustvarjalnost in iniciativno ljudstva in omogočilo hiter družbeno ekonomski in kulturni razvoj, pospešilo širjenje socialistične demokracije in preraslo birokratske etatične odnose na vseh področjih družbenega življenja. S tem je socialistično samoupravljanje postalo pri nas nezamenljiva pridobitev delavskega razreda in naših narodov ter osnova za nadaljnjo izgradnjo socialistične družbe.

Zato pa samoupravljanje ne pomeni samo pravico, ampak zahteva tudi veliko odgovornost, solidarnost in globok smisel za vzajemnost ter negovanje in razvijanje kolektivnega dela in odgovornosti. Te slednje besede so zadnje izročilo tovariša Tita, ki jih bomo združeni v fronti vseh socialističnih sil z Zvezo komunistov na delu uresničevali dosledno in nepomirljivo proti vsakomur, ki bi želel skreniti naš samoupravni socialistični razvoj.

JANEZ ČEBULI

Bratske vezi živijo!

5. junija pa je v naše mesto pripeljal še en vlak – Vlak Bratstva in enotnosti iz SR Srbije. Snidenje s prijatelji iz te republike je bilo tudi tokrat prisrčno, ganljivo, veselo. Naj zapišemo, da so nas ob tej priložnosti obiskali tudi predstavniki pobratene občine Lajkovac na čelu s predsednikom tamkajšnje občinske skupščine Bogoljubom Markovičem.

Bralci!

Opozarjamo vas, da v tej številki delegatske priloge objavljamo osnutek družbenega dogovora o temeljnih družbenega plana občine Ljubljana Vič-Rudnik za obdobje 1981–1985.

Vabilo

Odbor Dolomitskega odreda, občinski odbor ZZB NOV Ljubljana Vič-Rudnik in Združenje borcev NOV Dobrova pri Ljubljani vabijo borce Dolomitov, aktiviste OF in občane Dolomitov na odkritje spominske sobe v Partizanskem domu na Ključu (nad Brezjem – Dobrova pri Ljubljani), ki bo na praznik Dneva borca 4. julija 1980 ob 10.00 uri.

Kulturni program bodo izvajale osnovne šole. Za dobro počutje bo poskrbelo Gasilsko društvo Brezje.

Posebnih vabil ne bo.

Vabijo:
Odbor Dolomitskega odreda
Občinski odbor ZZB NOV
Ljubljana Vič-Rudnik in
Združenje borcev NOV Dobrova

Opomba:
Dovoz do vasi Brezje z rednim avtobusom ter osebnimi vozili.

Od vasi Brezje približno 30 minut peš hoče na Ključ.